

Л. П. Горбата,
доктор філософії (PhD), доцент кафедри публічного управління та адміністрування,
Національний авіаційний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-6576-8925>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.23.192

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДКРИТОСТІ ТА ПРОЗОРОСТІ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ

L. Horbata,
Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor of the Department
of Public Management and Administration, National Aviation University

ENSURING THE OPENNESS AND TRANSPARENCY OF PUBLIC CONTROL IN THE FIELD OF COMBATING CORRUPTION

У статті проаналізовано стан забезпечення відкритості та прозорості громадського контролю у сфері боротьби з корупцією. Розглянуто основні механізми, які сприяють активному залученню громадянського суспільства до антикорупційних процесів, а також ефективні стратегії для забезпечення прозорості діяльності державних установ. Відкритість та прозорість є основними принципами, що дозволяють знижувати рівень корупції в органах публічної влади. Одним з ключових інструментів для цього є розвиток інформаційних технологій, зокрема системи відкритих даних, публічних реєстрів та онлайн-платформ для моніторингу діяльності органів публічної влади. Створення доступу до інформації про державні закупівлі, витрати бюджетних коштів та прийняття важливих рішень дозволяє громадським організаціям і активістам здійснювати ефективний контроль та виявляти можливі порушення. У статті також зосереджено увагу на важливості формування правових і інституційних засад для громадського контролю, включаючи розробку та впровадження законодавчих актів, які гарантують доступ до публічної інформації. Додатково зазначено, що активне залучення громадян до процесів боротьби з корупцією сприяє підвищенню рівня відповідальності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування, а також стимулює розвиток антикорупційної культури у суспільстві. Особливу увагу приділено ролі незалежних організацій, медіа та громадських активістів у забезпеченні прозорості. Підкреслено, що ефективний громадський контроль вимагає розвитку співпраці між державними установами, громадськими організаціями та бізнесом, а також посилення правових гарантій для захисту осіб, які повідомляють про випадки корупції. У статті наведено низку рекомендацій щодо вдосконалення механізмів відкритості у публічному управлінні, а також підвищення ефективності антикорупційних ініціатив, зокрема через застосування інноваційних технологій та методів громадського моніторингу. За допомогою таких заходів можливо досягти суттєвих результатів у зменшенні корупційних проявів та підвищенні довіри громадян до державних інститутів. Таким чином, забезпечення відкритості та прозорості є важливим елементом у боротьбі з корупцією, оскільки дозволяє не лише виявляти правопорушення, але й активно запобігати їх виникненню.

The article analyzes the state of ensuring the openness and transparency of public control in the field of combating corruption. The main mechanisms that contribute to the active involvement of civil society in anti-corruption processes, as well as effective strategies for ensuring the transparency of the activities of state institutions, are considered. Openness and transparency are the main principles that allow reducing the level of corruption in public authorities. One of the key tools for this is the development of information technologies, in particular open data systems, public registers and online platforms for monitoring the activities of public authorities. Creating access to information about public procurement, expenditure of budget funds and making important decisions allows public organizations and activists to carry out effective control and detect possible

violations. The article also focuses attention on the importance of forming legal and institutional frameworks for public control, including the development and implementation of legislation that guarantees access to public information. In addition, it is stated that the active involvement of citizens in the processes of fighting corruption contributes to increasing the level of responsibility of civil servants and officials of local self-government bodies, and also stimulates the development of anti-corruption culture in society. Special attention is paid to the role of independent organizations, media and public activists in ensuring transparency. It is emphasized that effective public control requires the development of cooperation between state institutions, public organizations and business, as well as strengthening of legal guarantees for the protection of persons who report cases of corruption. The article provides a number of recommendations for improving the mechanisms of openness in public administration, as well as increasing the effectiveness of anti-corruption initiatives, in particular through the use of innovative technologies and methods of public monitoring. With the help of such measures, it is possible to achieve significant results in reducing corruption manifestations and increasing citizens' trust in state institutions. Thus, ensuring openness and transparency is an important element in the fight against corruption, as it allows not only to detect offenses, but also to actively prevent them from occurring.

Ключові слова: антикорупційна політика, антикорупційна діяльність, громадський контроль, відкритість і прозорість, публічне управління, сталий розвиток.

Key words: anti-corruption policy, anti-corruption activity, public control, openness and transparency, public administration, sustainable development.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Громадський контроль є одним із ключових правових механізмів і важливим компонентом демократичної моделі суспільства. Стабільна та ефективна діяльність органів публічної влади, яка базується на демократичних принципах, потребує сучасних і оперативних інструментів незалежного моніторингу функціонування державних органів та органів місцевого самоврядування. Такий контроль сприяє реалізації конституційних принципів народовладдя, поділу влади, верховенства права та прозорості управлінських процесів.

Формування ефективного механізму громадського контролю є актуальним через низку важливих причин, зокрема: залучення громадськості до процесів трансформації публічного управління; забезпечення максимальної відкритості діяльності органів публічної влади; підвищення рівня захисту прав та інтересів громадян; зміцнення довіри між владою та громадянами; консолідацію суспільства для протидії корупційним проявам.

Інститути громадянського суспільства можуть виконувати широкий спектр функцій у сфері боротьби з корупцією. Проте складна геополітична ситуація та інші виклики вимагають розроблення комплексної, науково обгрунтованої методології інтеграції громадських організацій у процеси моніторингу, попередження та протидії корупційним правопорушенням.

Реформування органів, відповідальних за запобігання та боротьбу з корупцією, поки що не виправдало покладених сподівань. Це значною мірою пов'язано з відсутністю ефективної стратегії запобігання корупції та недостатнім рівнем залучення громадськості до контролю. Така ситуація призводить до локалізованості впливу антикорупційних заходів і, як наслідок, низької результативності законодавчих нововведень у цій сфері.

Розбудова дієвого громадського контролю, інтегрованого у систему протидії корупції, є одним із най-

важливіших завдань для створення стійких антикорупційних механізмів в Україні.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз наукових досліджень показує, що проблематика протидії корупції та роль громадянського суспільства широко висвітлені в роботах багатьох науковців, зокрема таких як В. Василенко, О. Бусол, В. Дорошенко, Т. Ільєнко, О. Запотоцька, О. Калітенко, Д. Калмиков, І. Кириченко, І. Коліушко, О. Костенко, Н. Левчук, А. Марчук, М. Мельник, Д. Михайленко, М. Плугатир, М. Хавронюк та інших. Їхні дослідження є важливим внеском у теоретичне осмислення явища корупції та розробку ефективних механізмів її протидії. Попри значну кількість досліджень щодо антикорупційної політики, питання забезпечення відкритості та прозорості громадського контролю у сфері боротьби з корупцією є малодослідженим.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є визначення ефективних механізмів забезпечення відкритості та прозорості громадського контролю у сфері боротьби з корупцією, а також обгрунтування їхньої ролі у підвищенні підзвітності органів публічної влади, формуванні доброчесного врядування та зміцненні довіри громадян до антикорупційної політики.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Досягнення реальних результатів у боротьбі з корупцією можливе лише за умови повного використання механізмів взаємодії держави і суспільства, зокрема через громадський контроль. Участь громадськості в антикорупційних заходах передбачена Конвенцією ООН проти корупції, яка набула чинності в Україні 1 січня 2010 року. Відповідно до положень Конвенції, Україна зобов'язалася сприяти залученню гро-

мадянського суспільства, неурядових організацій та інших груп до протидії корупції, підвищуючи обізнаність про її причини, небезпеки та наслідки для суспільства [4].

Громадський контроль є важливою формою участі суспільства в управлінні, що спрямована на підвищення ефективності роботи органів влади, підприємств та організацій, які надають соціальні послуги [3, с. 113]. Він реалізується через діяльність громадських об'єднань, засобів масової інформації, консультативно-дорадчих органів при органах влади, а також через активність самих громадян.

Ефективність громадського контролю залежить не лише від законодавчого врегулювання, а й від активної участі громадян та громадських організацій. Найдієвішими формами такого контролю в сфері антикорупції можна вважати:

- повідомлення про випадки корупційних порушень до відповідних органів;
- підвищення прозорості через запити щодо діяльності органів публічної влади та доступ до публічної інформації;
- проведення громадської антикорупційної експертизи нормативно-правових актів і їхніх проєктів для виявлення положень, що можуть сприяти корупції;
- підготовка пропозицій до законодавчих ініціатив для вдосконалення правового регулювання у сфері протидії корупції;
- замовлення та проведення досліджень (наукових, соціологічних тощо) з питань запобігання корупції;
- інформування населення про корупцію, її наслідки та способи протидії, що формує атмосферу її неприйняття.

Особливо важливим є запровадження обов'язкової громадської антикорупційної експертизи проєктів нормативно-правових актів, яка дозволяє ідентифікувати корупційні ризики та запобігати їх появі. Це сприяє ефективному застосуванню інших форм громадського контролю. Урахування органами публічної влади результатів такої експертизи стане свідченням готовності до реальних змін у антикорупційній політиці.

Окрім цього, громадську антикорупційну експертизу варто поєднувати з регулярним інформуванням суспільства про хід реалізації антикорупційних заходів. Така стратегія допоможе формувати громадську свідомість, заохочуючи кожного до участі у змінах, що відбуваються в державі.

Науковець В. Гаращук вказує, що суб'єктами громадського контролю є не лише громадські організації, а й громадяни. При цьому пересічні громадяни зазвичай беруть участь у контролі опосередковано, через діяльність громадських об'єднань. Гаращук також виділяє предмет, об'єкт і суб'єкт громадського контролю в публічному управлінні, доповнюючи їх видами та формами. Суб'єктами контролю виступають громадські організації, створені відповідно до чинного законодавства, об'єктом — органи публічного управління (зокрема, судові та правоохоронні), а предметом — правозастосовчі акти, управлінські рішення, статистична звітність та інші документи, пов'язані з їхньою діяльністю [2].

Механізм громадського контролю охоплює комплекс заходів і засобів, таких як звернення громадян, запити на отримання публічної інформації, аналіз статистики, ознайомлення з результатами виконання управлінських рішень тощо. Форми контролю включають моніторинг, перевірки діяльності органів влади, громадські слухання, публічні обговорення, антикорупційну експертизу.

Вважається, що громадський контроль є зовнішнім, оскільки здійснюється переважно неурядовими організаціями. Етапи реалізації включають: організаційний — визначення об'єкта, мети, засобів і форм контролю; виконавчий — безпосереднє проведення контрольних заходів; реалізаційний — застосування результатів контролю для досягнення поставлених цілей.

Відсутність чіткого визначення громадського контролю в українському законодавстві залишається проблемою. Законопроект №2737-1 "Про громадський контроль" визначав цей процес як суспільну діяльність громадських об'єднань, спрямовану на нагляд за дотриманням органами влади Конституції України, законів та інших нормативних актів. Проте спроби ухвалити цей закон поки що були безуспішними.

У науковій літературі громадський контроль часто прирівнюється до соціального контролю. Наприклад, за соціально-психологічним підходом, громадський контроль є способом впливу суспільства на владні інституції для забезпечення прозорості, відповідальності та ефективності їх діяльності. На думку вчених, такі механізми є ключовими для зниження корупційних ризиків, зміцнення демократії та розбудови громадянського суспільства.

Згідно з п. 8 ст. 21 Закону України "Про запобігання корупції" [7], громадськість має право здійснювати контроль за дотриманням законодавства у сфері запобігання корупції, використовуючи форми, що не суперечать чинному законодавству.

А. Крупник, досліджуючи громадський контроль як ефективний інструмент захисту прав громадян, виділяє такі його форми: соціологічні та статистичні дослідження (анкетування, опитування, спостереження, контент-аналіз, дискусії у фокус-групах тощо); участь громадян у виборах, референдумах, громадських слуханнях, місцевих ініціативах; проведення громадської експертизи нормативно-правових актів та їхніх проєктів; участь у роботі колегіальних органів влади; включення представників громади до складу робочих груп, створених органами влади; перевірка діяльності організацій чи посадових осіб, аналіз звітності та результатів їхньої роботи; подання пропозицій, заяв, скарг і клопотань у письмовій чи усній формі, як індивідуально, так і колективно [5].

Наукові підходи до визначення форм громадського контролю мають багато спільного. Найбільш ефективними формами можна вважати:

- участь суб'єктів громадського контролю в роботі консультативно-дорадчих органів;
- проведення громадського моніторингу;
- організацію громадських слухань, консультацій, публічних обговорень;
- громадську антикорупційну експертизу;

— нагляд за прийняттям та виконанням управлінських рішень спеціальними суб'єктами, відповідальними за запобігання корупції.

У багатьох країнах громадський антикорупційний контроль значною мірою базується на принципах доктрини відкритого уряду. Ця концепція передбачає право громадян на доступ до інформації, документів і рішень органів публічної влади та посадових осіб, що сприяє ефективному громадському нагляду за їх діяльністю.

Основним положенням доктрини є впровадження відкритого управління, яке зобов'язує державу забезпечувати прозорість процедур та створювати умови для участі громадськості у важливих суспільних процесах. Це включає попередження і протидію корупційним проявам у публічній і приватній сферах. У свою чергу, суспільство повинно бути готовим користуватися цими механізмами або ініціювати їх розробку для посилення громадського контролю.

Засади відкритого уряду базуються на відкритості даних, прозорості діяльності та підзвітності органів публічної влади і посадових осіб перед громадянами. Виконання цих принципів сприяє впровадженню ефективних процедур громадського нагляду у сфері боротьби з корупцією.

Суб'єктами громадського контролю можуть бути як окремі громадяни, так і їхні об'єднання, партії, професійні організації та спілки, експертні спільноти або засоби масової інформації. Для демократичної держави важливо забезпечити громадськість дієвими інструментами впливу на державну політику, особливо у сферах, найбільш уразливих до корупції. Такий контроль передбачає активну участь громадян у процесах управління, надання їм права голосу під час ухвалення рішень, консультування та інформування.

Наприклад, форми громадського контролю в зарубіжних державах різноманітні. Серед них — право бути присутнім на засіданнях органів влади, подання пропозицій до нормативно-правових актів, участь у громадських слуханнях, опитуваннях, місцевих референдумах або подання петицій. Так, у США ще в 1976 році було прийнято Закон "Про уряд у сонячному світі" [9], який зобов'язує державні органи проводити відкриті засідання, доступні для громадськості.

Публічні консультації — ще один поширений механізм, що дозволяє громадянам впливати на антикорупційні заходи. Такі консультації широко застосовуються у багатьох країнах, включаючи США, Польщу, Канаду та Японію. Організація економічного співробітництва та розвитку виділяє кілька ключових етапів цих процедур: публічне сповіщення про тему консультацій, обговорення з громадськістю, формулювання узгоджених рекомендацій, а також підготовка законодавчих ініціатив із залученням громадських груп.

Досвід США є показовим у цьому контексті. Закон Про адміністративну процедуру 1946 року зобов'язує федеральні органи публікувати попереднє повідомлення про будь-яку нову норму права. Це повідомлення має містити деталі пропозиції, місце та час публічних обговорень, а також контактні дані відповідальної посадової особи. Усі зацікавлені сторони мають можливість подати свої коментарі та пропозиції, які повинні бути враховані у фінальній версії нормативного акта [8].

Таким чином, громадський контроль, заснований на принципах відкритого уряду, є потужним інструментом протидії корупції, що сприяє прозорості, підзвітності та підвищенню ефективності управління в демократичних країнах. Варто зазначити, що такі практики сьогодні є поширеними у діяльності органів місцевого самоврядування.

Громадські консультації також є дієвим інструментом у боротьбі з корупцією. Вони реалізуються через різні організаційні форми, такі як поради, комісії, комітети чи робочі групи. Їхні функції варіюються від збору інформації та формування загальних позицій до надання експертних висновків щодо чинних норм та розробки пропозицій щодо їх вдосконалення чи впровадження нових. Такі механізми дозволяють учасникам впливати на формування антикорупційного законодавства різною мірою.

Сучасною формою громадського контролю стали електронні петиції. Вони дозволяють громадянам колективно звертатися до державних органів з пропозиціями, які можуть стосуватися боротьби з корупцією. У таких країнах, як США, Велика Британія, Канада, Німеччина, Австралія та Польща, громадяни мають право ініціювати електронні звернення до уряду. Наприклад, у США функціонує спеціальний урядовий портал "We the People", створений для прийому таких звернень [12]. У Великій Британії електронні петиції можуть подавати як громадяни, так і офіційні резиденти. Якщо петиція отримує щонайменше 10 тисяч підписів, уряд зобов'язаний надати відповідь, а при зборі 100 тисяч підписів — розглянути її у парламенті [11].

В Канаді петиція, яка збрала мінімум 500 підписів, обов'язково розглядається відповідним державним органом. Петиції часто стосуються питань антикорупційної діяльності, зокрема у сферах правосуддя, правоохоронних органів, освіти, охорони здоров'я та управління фінансами. Такий механізм забезпечує громадянам широку платформу для впливу на урядові рішення та контроль за використанням публічних ресурсів [10].

Електронні петиції до органів публічної влади в Україні є поширеним інструментом. Наприклад, веб-платформа "Єдина платформа місцевої електронної демократії" (e-DEM) створена для забезпечення громадянам зручного доступу до використання різних інструментів електронної демократії, зокрема сервіс "Місцеві електронні петиції" є майданчиком для понад 400 територіальних громад. Такі звернення розглядаються органами місцевого самоврядування в особливому порядку, визначеному законодавством, за умови отримання необхідної кількості підписів від мешканців [6].

Ще однією важливою формою громадського контролю є повідомлення адміністрації про факти неналежного управління чи зловживань з боку посадових осіб. Такі механізми дозволяють будь-якій особі, навіть якщо її права безпосередньо не порушені, повідомляти про виявлені порушення, сприяючи прозорості та підзвітності органів влади.

Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) за підтримки Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні (EUACI) проводить загальнонаціональну інформаційну кампанію, метою якої є привернення уваги до громадського контролю за діяльністю

влади як ключового інструмента у боротьбі з корупцією.

Основний акцент кампанії зроблено на популяризації національних та місцевих механізмів громадського моніторингу й контролю, а також залученні громадян до процесу ухвалення рішень. Ідеться про використання відкритих даних, участь у громадських слуханнях, подання електронних петицій та запитів, а також проведення консультацій.

Дослідження громадських організацій, які співпрацюють із НАЗК, показали, що рівень поінформованості населення про можливості громадського контролю залишається низьким. Часто громадяни та посадовці недооцінюють переваги цих інструментів і не мають достатньої мотивації для їх застосування. Тому кампанія спрямована на підвищення обізнаності громадян про доступні сервіси та надання їм практичних прикладів ефективного використання таких механізмів.

Кампанія передбачає кілька форматів. Зокрема, на національних телеканалах транслюються анімаційні відеоролики, які пояснюють, як працюють різні інструменти громадського контролю на місцевому та державному рівнях. У кожному відео є посилання на спеціальний відеокурс НАЗК із детальними інструкціями. Також розроблено серію візуальних матеріалів для зовнішньої соціальної реклами, які демонструють, як конкретні електронні сервіси можуть допомогти вирішити проблеми громади. Наприклад, зупинити незаконне будівництво чи організувати облаштування парку. Ці матеріали будуть розміщені у всіх регіонах України. Кампанія об'єднана спільним гаслом "Корупція — не спадок", що підкреслює необхідність обирати доброчесні практики замість корупційних. Обраний шлях до демократичного майбутнього потребує активності громадян, які знають свої права, вимагають прозорості від влади та беруть участь у побудові нової України [1].

Так, для зниження рівня корупції держава повинна активно співпрацювати з громадськістю, враховуючи важливі організаційно-правові умови ефективної участі громадян у формуванні та реалізації антикорупційної політики. До таких умов відносяться:

- забезпечення прозорості діяльності органів публічної влади, регулярне та своєчасне інформування громадян про управлінські рішення, надання чітких пояснень щодо майбутніх намірів, а також забезпечення права громадян на доступ до публічної інформації;

- інформування громадськості спеціально уповноваженими органами у сфері боротьби з корупцією про виявлені факти корупційних правопорушень;

- удосконалення антикорупційного законодавства, яке забезпечить ефективні механізми участі громадян у формуванні та реалізації державної антикорупційної політики;

- створення умов для проведення громадської антикорупційної експертизи з метою виявлення корупційних ризиків у нормативно-правових актах чи їхніх проектах;

- розвиток стійких форм конструктивного діалогу між владою та громадськістю, зокрема для формування та реалізації антикорупційної політики на принципах партнерства та взаємодії;

- проведення заходів з інформування громадськості про питання запобігання корупції, що сприятимуть формуванню в свідомості громадян стійкого неприйняття корупції.

Забезпечення цих засад може вирішити низку проблем, зокрема:

- зміцнити довіру громадян до органів публічної влади, що позитивно вплине на ефективність антикорупційної діяльності;

- створити умови для реальної участі громадськості в антикорупційних заходах;

- формувати партнерські відносини між владою та громадянами, що дозволить залучати інтелектуальний та інформаційний потенціал суспільства для прийняття більш ефективних управлінських рішень у сфері запобігання корупції;

- підвищити ефективність реалізації антикорупційної політики завдяки активній участі громадськості, адже громадський контроль здатен створювати додаткові обмеження для здійснення корупційних правопорушень.

З огляду на вищевикладене можна зробити висновки, що для боротьби з корупцією можна застосовувати різноманітні правові заходи, але жоден з них не буде ефективним без підтримки громадськості. Участь громадян у формуванні та реалізації антикорупційної політики повинна стати однією з головних засад. Співпраця органів публічної влади з громадськістю має стати основою роботи кожного органу влади.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Отже, роль громадського контролю в подоланні корупції має значний потенціал для зростання. Держава, сприяючи розвитку цього інституту, повинна перейти від формального відтворення його різних форм до створення ефективних механізмів, які нададуть громадськості реальні можливості впливати на роботу органів публічної влади. У цьому контексті важливими є максимальна прозорість діяльності органів публічної влади, розробка прозорих процедур для призначення на посади, залучення незалежних експертів і громадських організацій до оцінки ситуацій, пов'язаних із конфліктом інтересів. Також важливо впровадити дієві механізми, що забороняють посадовцям отримувати подарунки чи інші нелегітимні вигоди, пов'язані з їхньою службовою діяльністю.

У багатьох країнах світу вже сформувалася й активно використовується система організаційно-правових механізмів, яка дозволяє окремим громадянам, групам чи організаціям здійснювати громадський контроль за корупційними проявами в державних структурах. Це реалізується через доступ до інформації про діяльність органів публічної влади, право на критику та подання пропозицій щодо покращення їхньої роботи.

Такі механізми базуються на принципах відкритого уряду, зокрема свободі інформації, транспарентності й підзвітності, що створює передумови для реального використання цих прав. Демократичний характер цих процедур забезпечує врахування критичних зауважень і пропозицій громадськості у нормотворчій

та виконавчій діяльності органів публічної влади. Це сприяє більш ефективній взаємодії державних структур та громадських інститутів, що в свою чергу веде до вдосконалення підходів і методів боротьби з корупцією.

Перспективи подальших наукових розвідок полягають у розробці інноваційних технологій і цифрових інструментів для посилення прозорості громадського контролю; оцінці впливу громадського контролю на зменшення рівня корупції в різних секторах; дослідженні рівня обізнаності громадян про механізми громадського контролю та шляхів підвищення їхньої активності у цій сфері; вивченні ролі громадянського суспільства у формуванні культури доброчесності. Подальший розвиток цього напрямку сприятиме вдосконаленню антикорупційної політики, забезпеченню сталого розвитку суспільства та зміцненню демократичних принципів в Україні.

Література:

1. Громадський контроль проти корупції: НАЗК з партнерами почали нову інформаційну кампанію. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/gromadskyi-kontrol-proty-koruptsii-nazk-z-partneramy-pochaly-novu-informatsiynu-kampaniyu>.
2. Гаращук В. М. Контроль та нагляд у державному управлінні: монографія. Харків: Фоліо, 2002. 176 с.
3. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук. — ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Київ: НАДУ, 2011. Т. 1: Теорія державного управління / наук.-ред. колегія: В. М. Князев (співголова), І. В. Розпуктенко (співголова) та ін. 748 с.
4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.
5. Крупник А. С. Громадський контроль: сутність та механізми здійснення. Теоретичні та прикладні питання державотворення. 2007. Вип. 1. URL: https://novyi-stryi.at.ua/gromkontrol/KRUPNYK_A_pro_grom_kontrol.pdf.
6. Платформа електронної демократії. URL: <https://petition.e-dem.ua>.
7. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
8. Background Document on Public Consultation. OECD. URL: <http://www.oecd.org/mena/governance/36785341.pdf>.
9. Government in the Sunshine Act. U.S. General Services Administration. URL: https://www.gsa.gov/policy-regulations/policy/federal-advisory-committee-management/legislation-and-regulations/government-in-the-sunshine-act?_gl=1*1gq4zqq*_ga*MTM3NTIxODg3MC4xNzMyMjA5NTE0*_ga_HBYXWFP794*-MTczMjIwOTUxNC4xLjEuMTczMjIwOTYxOC4wLjAuMA.
10. House of Commons Chamber des Communes Canada. Parliament of Canada. Petitions. URL: <https://petitions.ourcommons.ca/en/Petition/Search>.
11. UK Parliament. Find out more about e-petitions. URL: <https://www.parliament.uk/get-involved/sign-a-petition/e-petitions>.

12. 'We the People': Five Years of Online Petitions. Pew Research Center. December 28, 2016. URL: <https://www.pewresearch.org/internet/2016/12/28/we-the-people-five-years-of-online-petitions>.

References:

1. National Agency for the Prevention of Corruption (2024), "Public control against corruption: NAKC and partners started a new information campaign", available at: <https://nazk.gov.ua/uk/gromadskyi-kontrol-proty-koruptsii-nazk-z-partneramy-pochaly-novu-informatsiynu-kampaniyu> (Accessed 21 November 2024).
2. Harashchuk, V.M. (2002), Kontrol ta nahliad u derzhavnomu upravlinni [Control and supervision in public administration], Kharkiv, Folio, Ukraine.
3. National Acad. state example under the President of Ukraine (2011), Entsiklopediia derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedia of public administration], in 8 vols., Teoriia derzhavnoho upravlinnia [Theory of public administration], vol. 1, Kyiv, NADU, Ukraine.
4. The Verkhovna Rada of Ukraine (2006), "United Nations Convention against Corruption", available at: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16 (Accessed 21 November 2024).
5. Krupnyk, A. (2007), "WITH. Public control: essence and mechanisms of implementation", Teoretychni ta prykladni pytannia derzhavotvorennia, vol. 1, available at: https://novyi-stryi.at.ua/gromkontrol/KRUPNYK_A_pro_grom_kontrol.pdf (Accessed 21 November 2024).
6. E-dem (2024), "Electronic democracy platform", available at: <https://petition.e-dem.ua> (Accessed 21 November 2024).
7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine "On prevention of corruption", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (Accessed 21 November 2024).
8. OECD (2024), "Background Document on Public Consultation", available at: <http://www.oecd.org/mena/governance/36785341.pdf> (Accessed 21 November 2024).
9. General Services Administration (2024), "Government in the Sunshine Act. U.S.", available at: https://www.gsa.gov/policy-regulations/policy/federal-advisory-committee-management/legislation-and-regulations/government-in-the-sunshine-act?_gl=1*1gq4zqq*_ga*MTM3NTIxODg3MC4xNzMyMjA5NTE0*_ga_HBYXWFP794*-MTczMjIwOTUxNC4xLjEuMTczMjIwOTYxOC4wLjAuMA (Accessed 21 November 2024).
10. Parliament of Canada. Petitions (2024), "House of Commons Chamber des Communes Canada", available at: <https://petitions.ourcommons.ca/en/Petition/Search> (Accessed 21 November 2024).
11. UK Parliament (2024), "Find out more about e-petitions", available at: <https://www.parliament.uk/get-involved/sign-a-petition/e-petitions> (Accessed 21 November 2024).
12. Pew Research Center (2016), "'We the People': Five Years of Online Petitions", available at: <https://www.pewresearch.org/internet/2016/12/28/we-the-people-five-years-of-online-petitions> (Accessed 21 November 2024).

Стаття надійшла до редакції 24.11.2024 р.